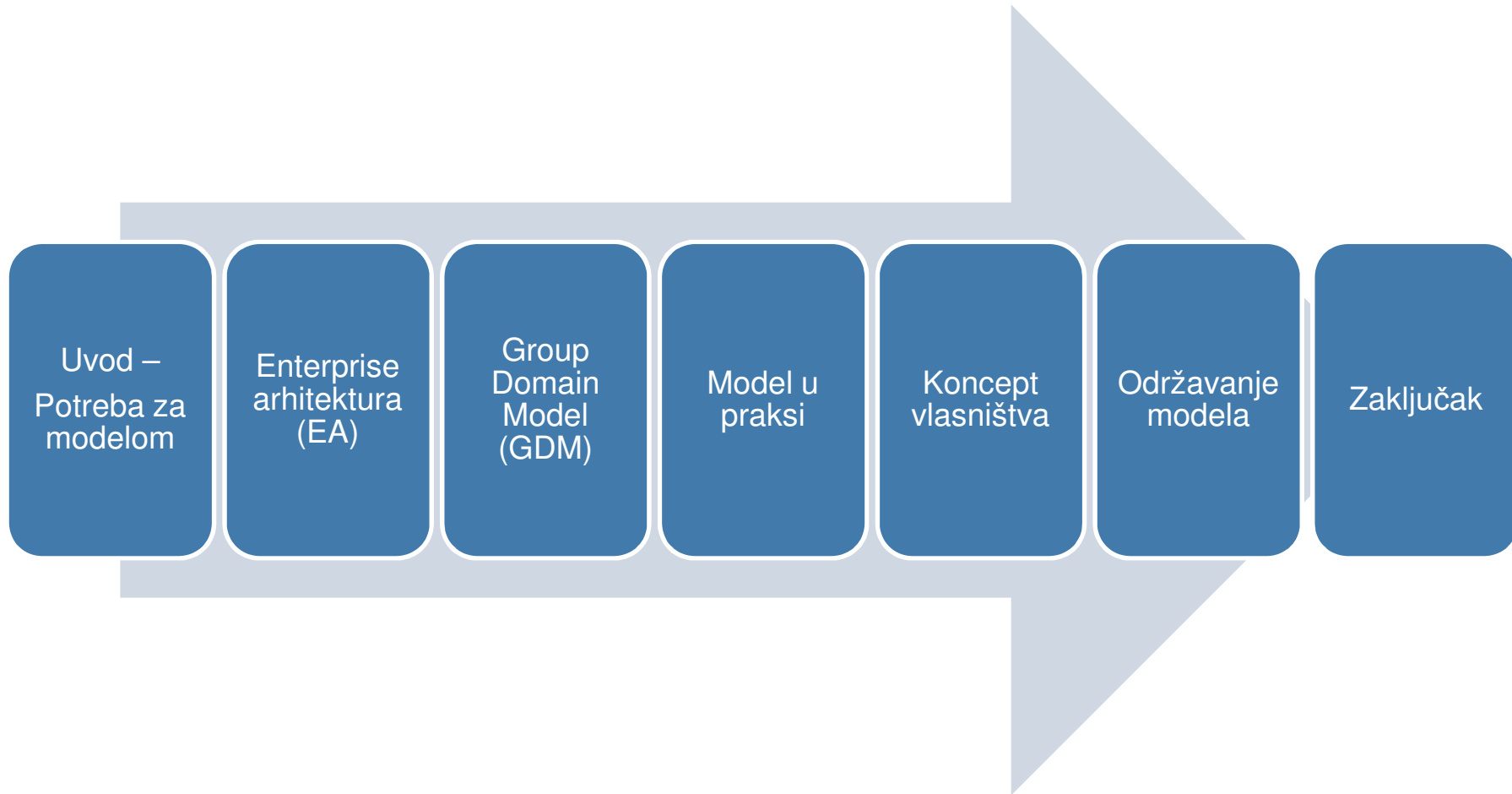
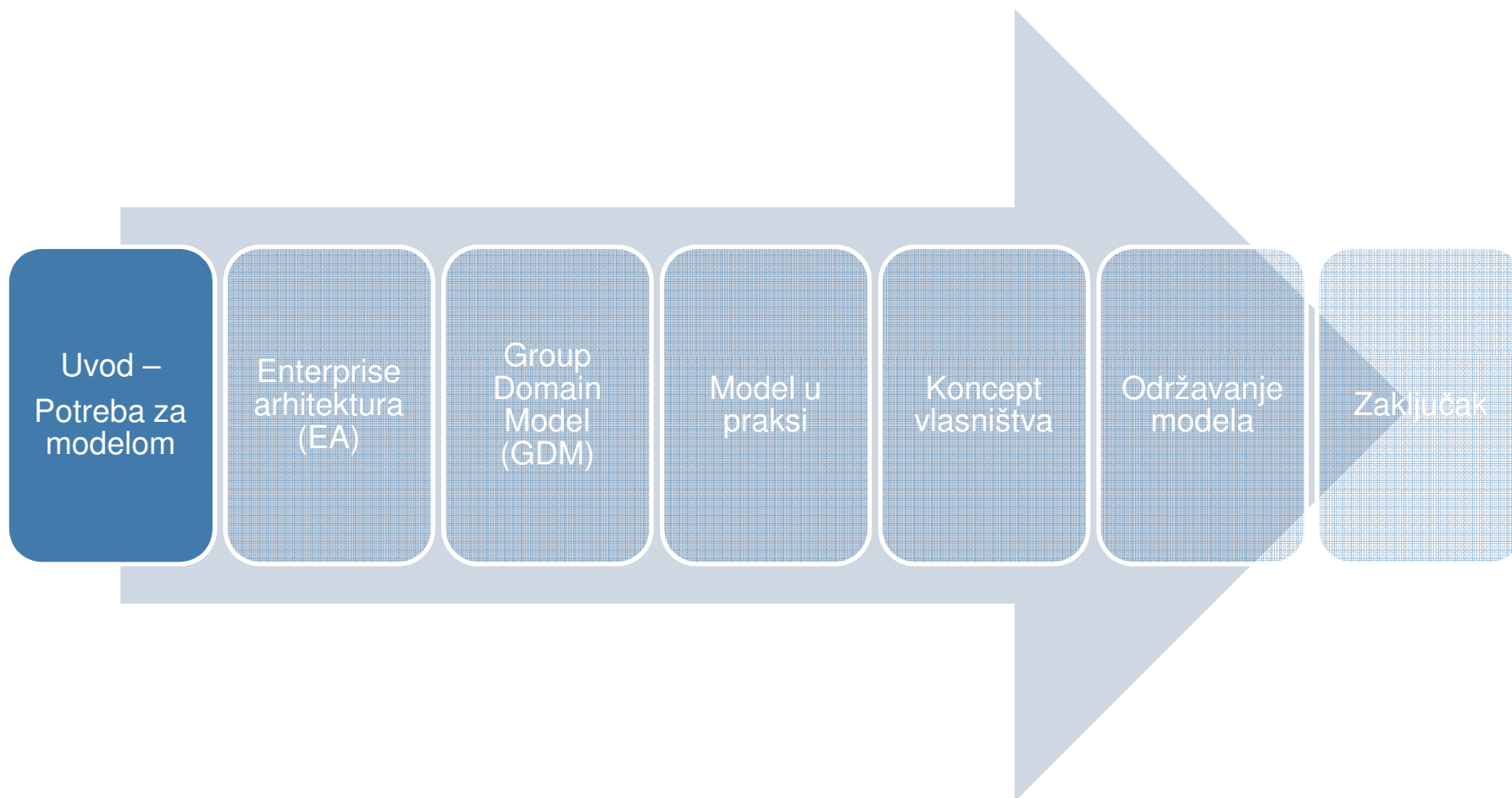

Model određivanja vlasništva podataka za telekom tvrtku

Žaklina Šupica (zaklina.supica@t.ht.hr)

Tomislav Pavić (tomislav.pavic@t.ht.hr)

Potreba za modelom

Podaci predstavljaju ključni resurs tvrtkama

Podaci se koriste u različitim poslovnim procesima

Prethodni “model” je vlasništvo podataka po sustavima (CRM, Billing, itd.)

Neprihvatanje vlasništva podataka radi nejasne granice među sustavima

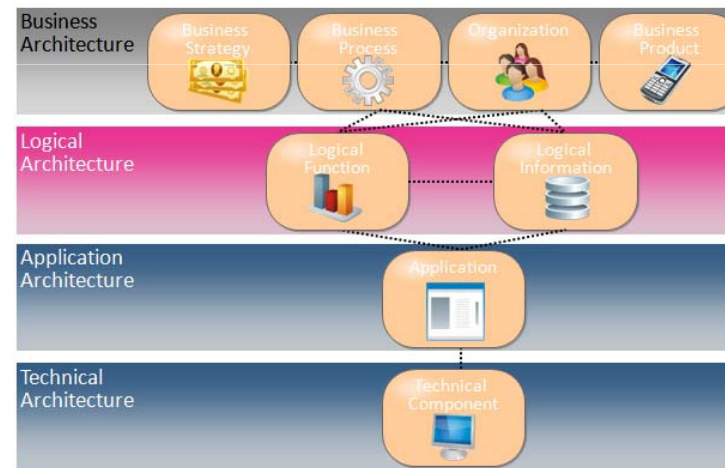
IT nije vlasnik podataka

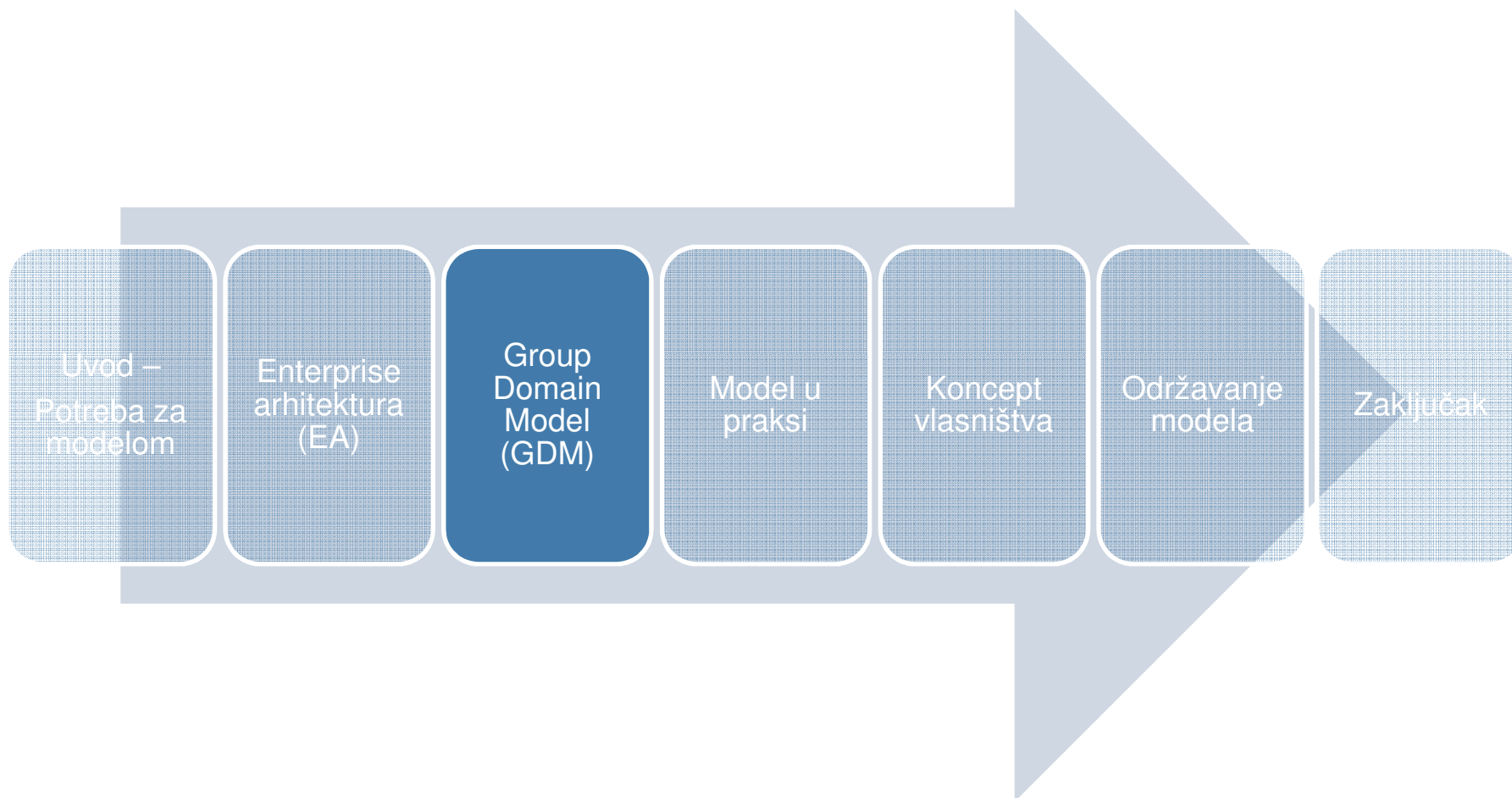

IT proces – Upravljanje korisničkim računima

Enterprise arhitektura (EA)

- Opis postojeće i buduće strukture te ponašanja poslovnih procesa, informacijskih sustava, zaposlenika i organizacijskih jedinica usklađenih sa strateškim usmjerenjem tvrtke
- Predstavlja vođen arhitekturni dizajn, uz standarde, politike i procedure, koje trebaju slijediti pojedine inicijative/projekte
- Osnova je EA model od 4 razine:
 - Poslovna razina
 - Logička razina
 - Aplikativna razina
 - Tehnološka razina

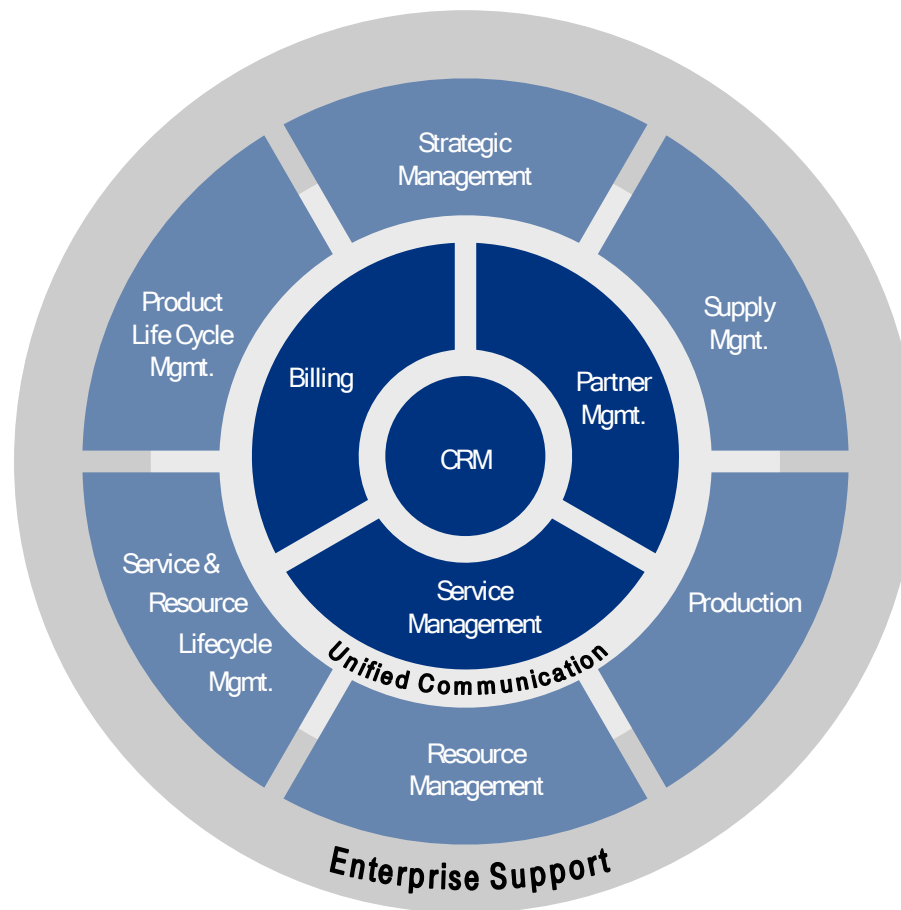

Group Domain Model - GDM

Razina 1 - Domene

Domena (Domain) – predstavlja „prirodnu” jedinicu s jasnim odgovornostima i kompetencijama strukturiranu sukladno poslovanju

Group Domain Model (GDM)

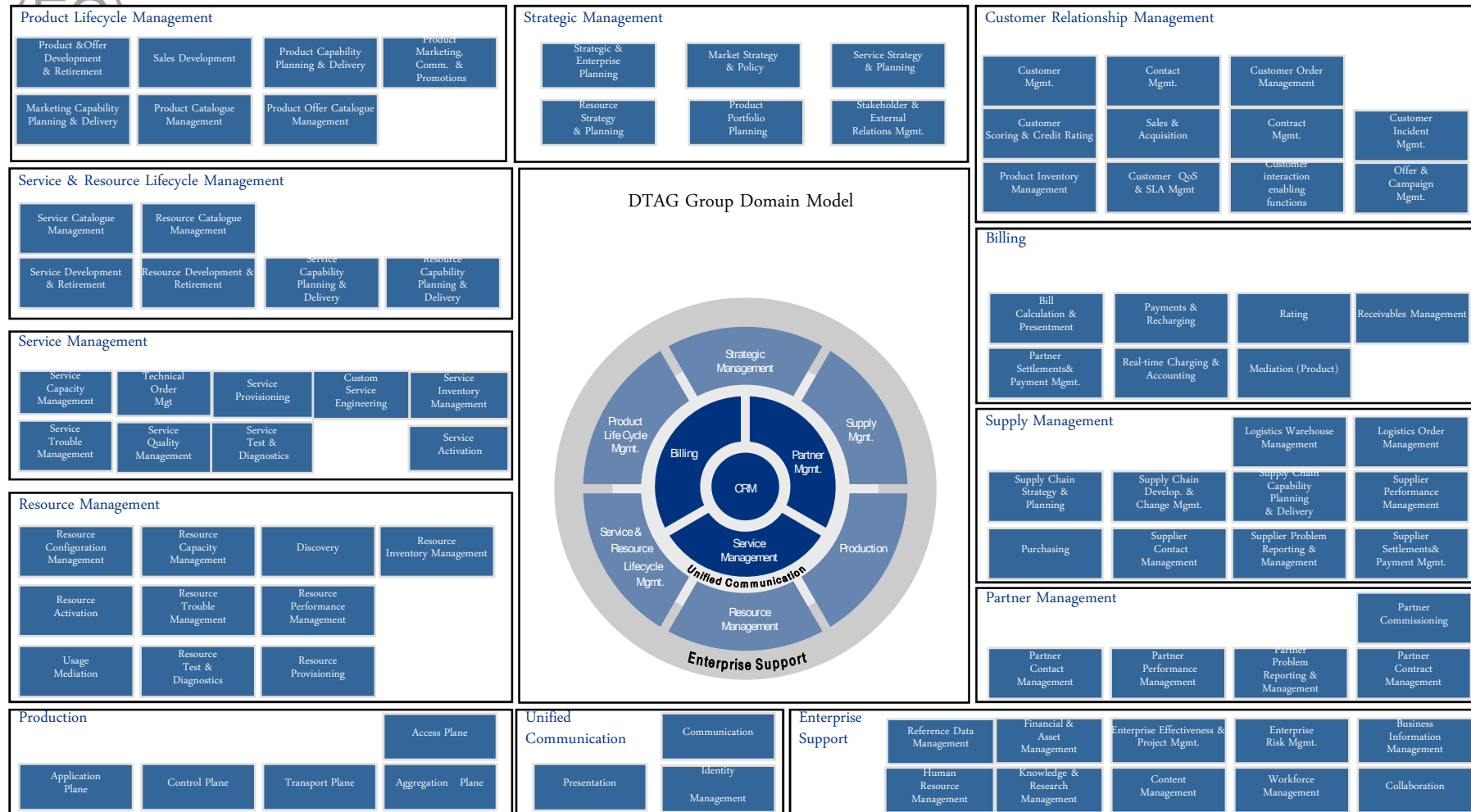
Razina 2 – Funkcionalne komponente/funkcionalnosti (FC)

Funkcionalna komponenta (Functional components, FC) – predstavlja pod-domenu (funkcionalnost) koja oblikuje domenu koja je kompleksnija s poslovnog stajališta

Group Domain Model - GDM

Domene i funkcionalne komponente/funkcionalnosti

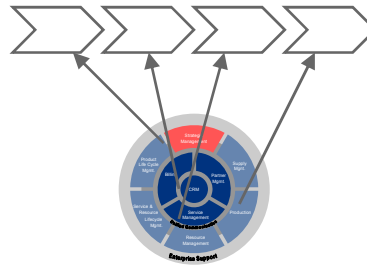

Source: GDM 1.2 documentation

Group Domain Model - principi dizajna

Podrška poslovnim procesima

- Uključuje domene potrebne za izvršavanje poslovnih procesa

Neovisnost

- Domene GDM-a neovisni su od organizacije, budžeta i tehnologije

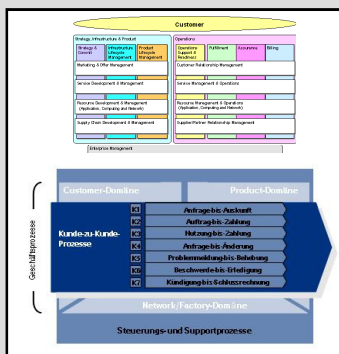
CILJ: veza između 2 svijeta: poslovanja i IT-a

Poslovno područje

Zajednički pogled

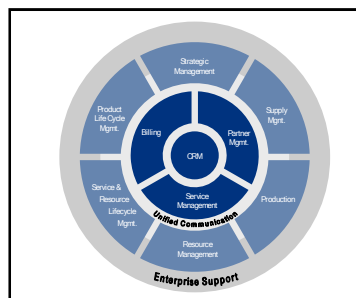
IT područje

Procesi

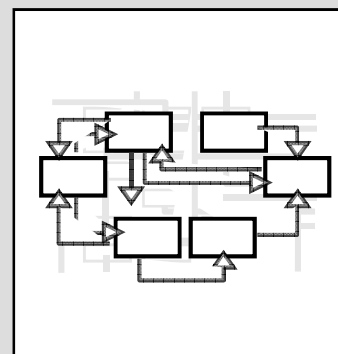
Procesi koriste standardne servise i proizvode standardne podatke

IT domene
(logički pogled - GDM)

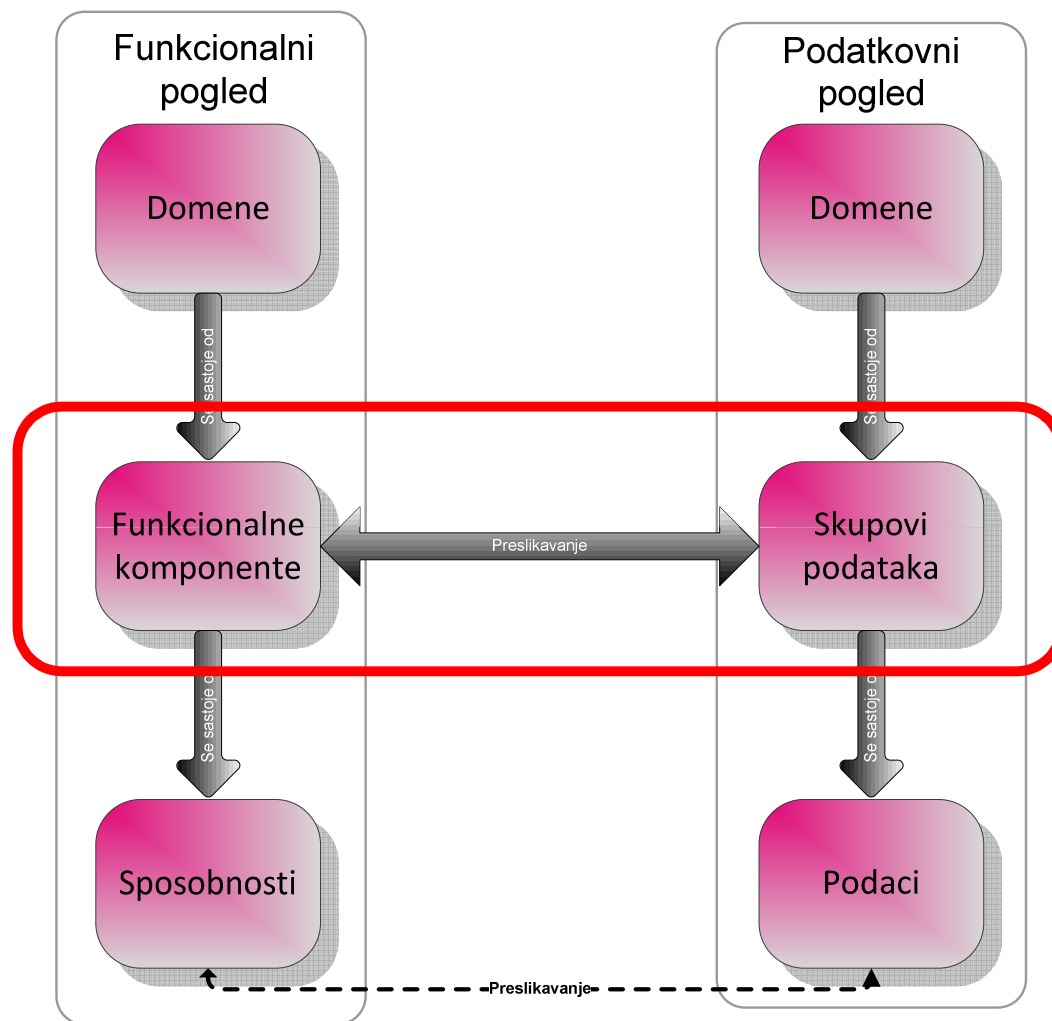
Definicija poslovne strukture orijentirane prema opisu stabilnih podataka i funkcija koje su veza između poslovanja i IT-a

IT aplikacije/sustavi

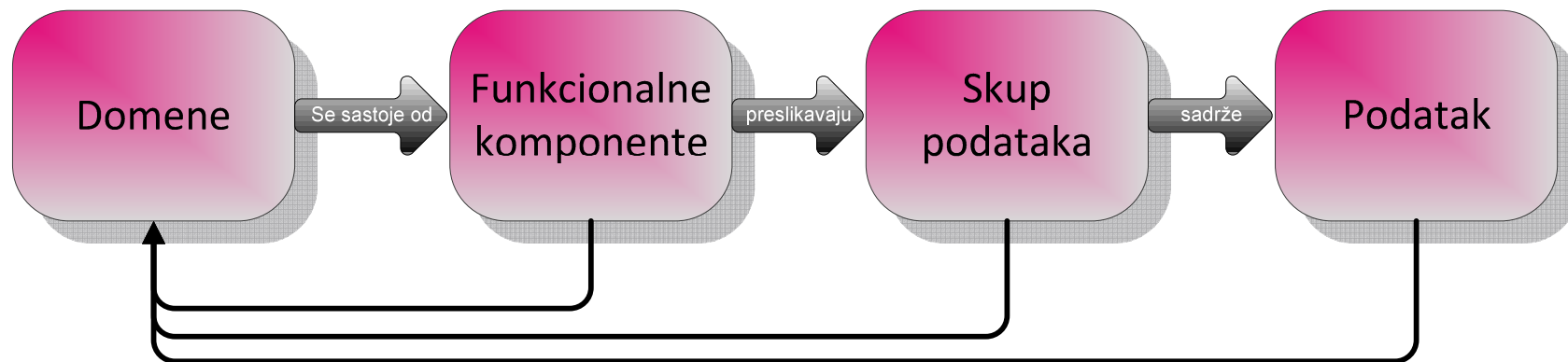

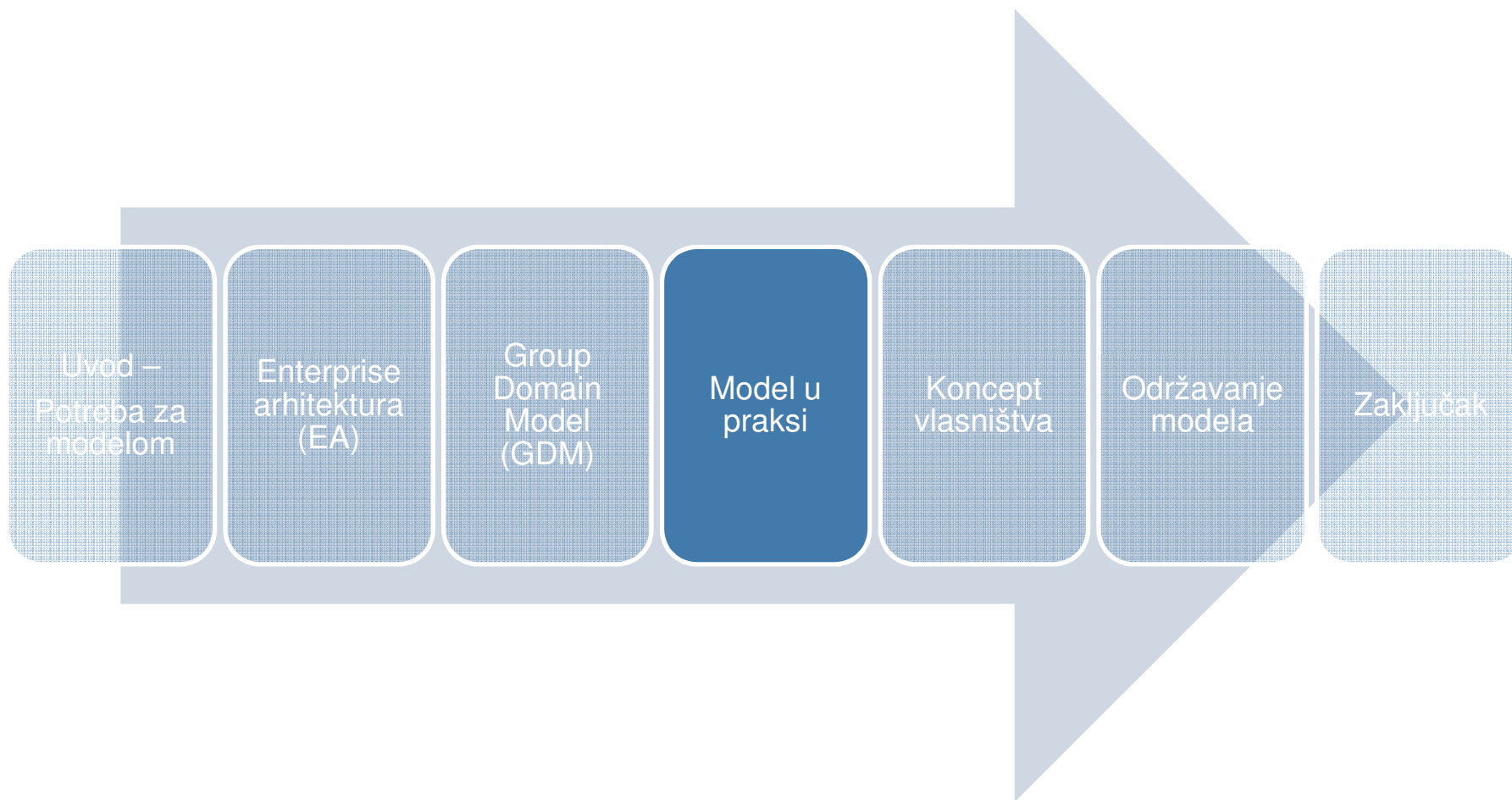
IT aplikacije / sustavi omogućuju servise (funkcije i podatke)

Pogledi GDM-a

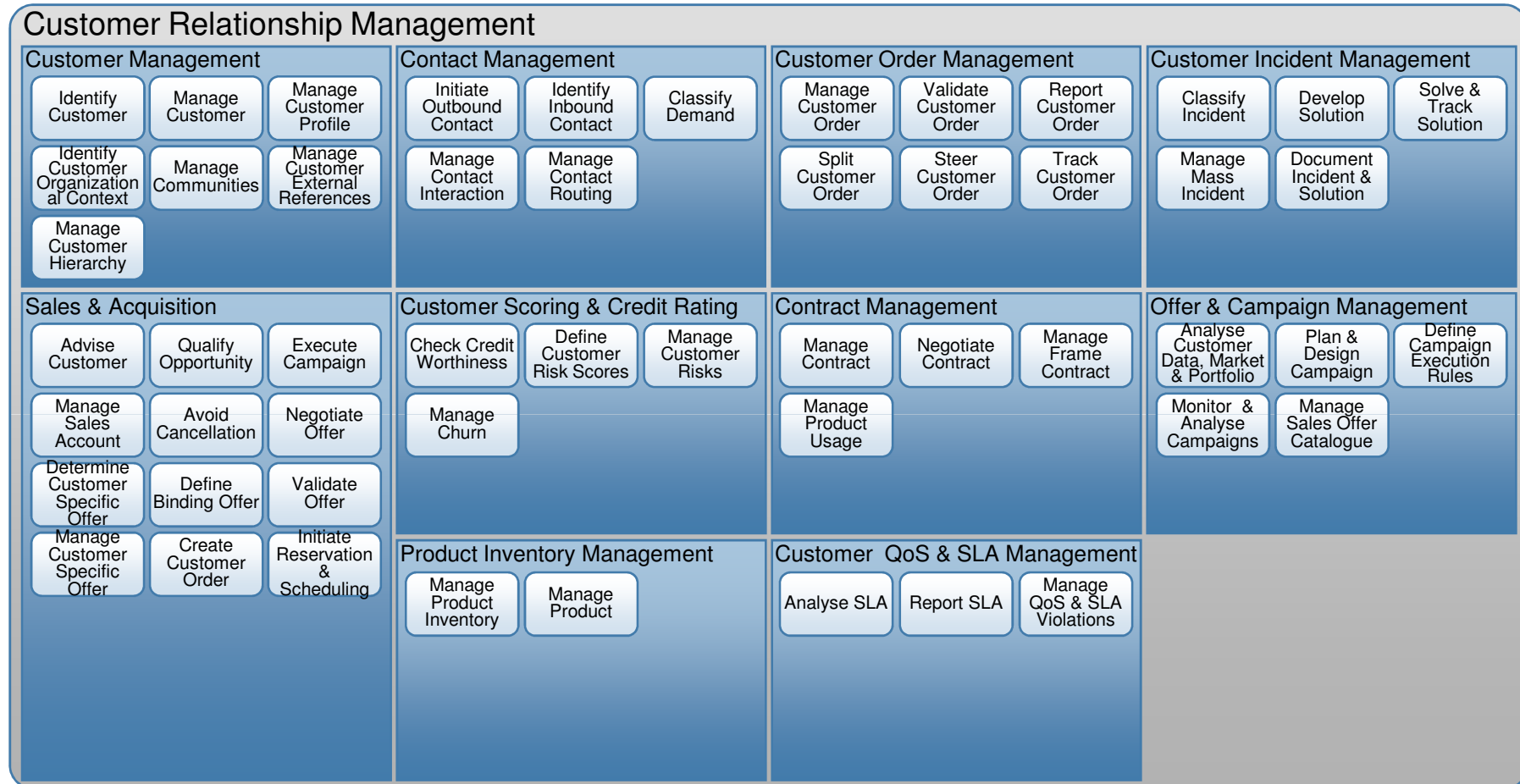

Povezanost elemenata

CRM domena – pregled FC-a i sposobnosti

Model određivanja vlasništva podataka 1/3

Poslovni vlasnik i vlasnik podataka

- Određuje se vlasnik funkcionalnih komponenti (FC) -> organizacijska jedinica
- FC je jedinstveno mjesto u kojem nastaju master podaci

Model određivanja vlasništva podataka 2/3

- Prvo mapiranje: IT sustavi povezani s pripadajućim FC
- Drugo mapiranje: Svaka FC povezana je s organizacijskom jedinicom na temelju poslovnih aktivnosti

FC	IT/NT sustav kao podrška FC	Vlasnik podataka (FC-a)
Customer Management	IT/NT sustav 1	Org. jedinica 1
	IT/NT sustav 2	Org. jedinica 2
	IT/NT sustav 3	Org. jedinica 3
	IT/NT sustav 4	Org. jedinica 4
Sales and Acquisition	IT/NT sustav 5	Org. jedinica 1
		Org. jedinica 2
Offer and Campaign Management	IT/NT sustav 1	Org. jedinica 1
	IT/NT sustav 3	Org. jedinica 2

Model određivanja vlasništva podataka 3/3

- Za FC gdje je više kandidata za vlasnika podataka napravljeno je dodatno mapiranje - svaka pojedina rola iz sustava mapirana je s odgovarajućom FC

FC	IT/NT sustav kao podrška FC	Rola u IT/NT sustavu	Vlasnik podataka (FC-a)
Customer Management	IT/NT sustav 1	Incident administration	Org. jedinica 1
		Administrative data correction	Org. jedinica 2
Sales and Acquisition	IT/NT sustav 2	Key-account users	Org. jedinica 3 Org. jedinica 4

1 sustav spada u samo 1 FC – 1:1

Više sustava spada u 1 FC – M:1

1 sustav spada u više FC – 1:M

Primjer odobravanja pristupa: AS-IS -> TO-BE

- AS-IS:
 - Odobravaju vlasnici iz org. jedinica koji dijele vlasništvo FC-a

- TO-BE:
 - Rola u sustavu kreirana je tako da ima pristup određenom segmentu korisnika
 - Odobrava vlasnik određenog segmenta korisnika

Rola 1	djelatnik zadužen za rad s ključnim korisnicima
Rola 2	administrativne korekcije podataka
Rola 3	administracija smetnji (call centri)

Izazovi implementacije modela

Prihvatanje modela

Mapiranje FC s organizacijskim jedinicama HT-a (po potrebi i sposobnosti)

Definiranje razine org. jedinice koja će biti vlasnik (Accountable)

Definiranje razine operativnog provođenja aktivnosti vlasnika (Responsible)

Mapiranje rola unutar sustava s FC

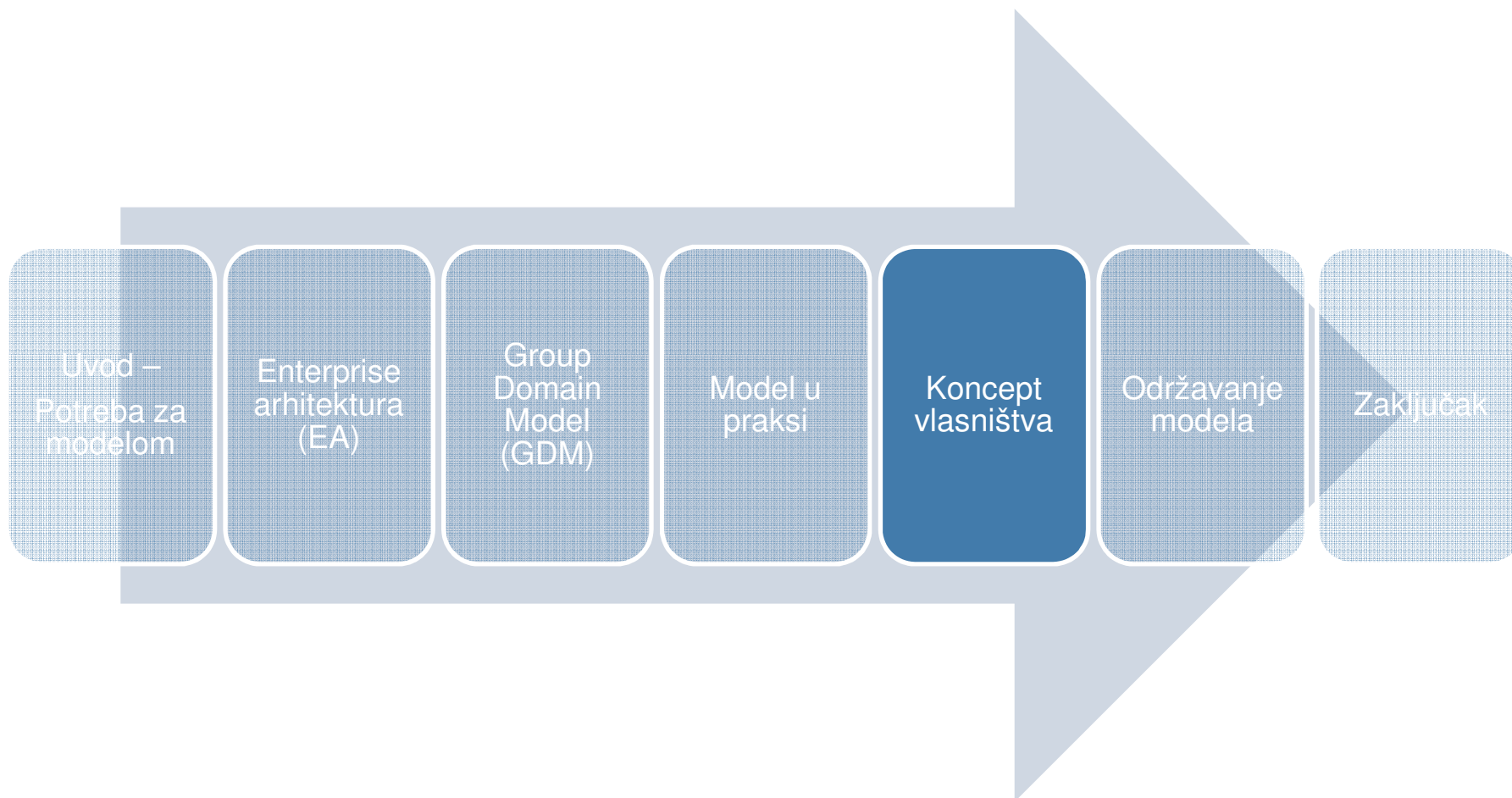
Prednosti i nedostaci modela

Prednosti:

- Jasno podijeljene odgovornosti vlasnika podataka na temelju FC
- Jasno definirana i prihvaćena odgovornost vlasnika podataka
- Neovisan o organizaciji, budžetu i tehnologiji

Nedostaci:

- Model je primjenjiv u izvornom obliku samo za HT
- Mora se prilagođavati IT sustavima i organizacijskim jedinicama

Koncept vlasništva

Ovisno o funkcionalnoj komponenti u kojoj se nalaze podatke zovemo:

Glavni podaci (Master Data) u funkcionalnoj komponenti gdje nastaju

Podaci u svim ostalim funkcionalnim komponentama

Vlasnik podataka uspostavlja pravila za obradu, upotrebu i dostupnost podataka

Pravila obrade uspostavljena za Glavne podatke moraju biti prihvaćena i ugrađena u pravila obrade u svim drugim funkcionalnim komponentama gdje se ti podaci propagiraju i koriste

Odgovornosti vlasnika podataka

Slijediti zakonsku i internu regulativu tijekom prikupljanja i obrade podataka

Definirati životni ciklus podataka

Sudjelovati u procjeni rizika za podatke

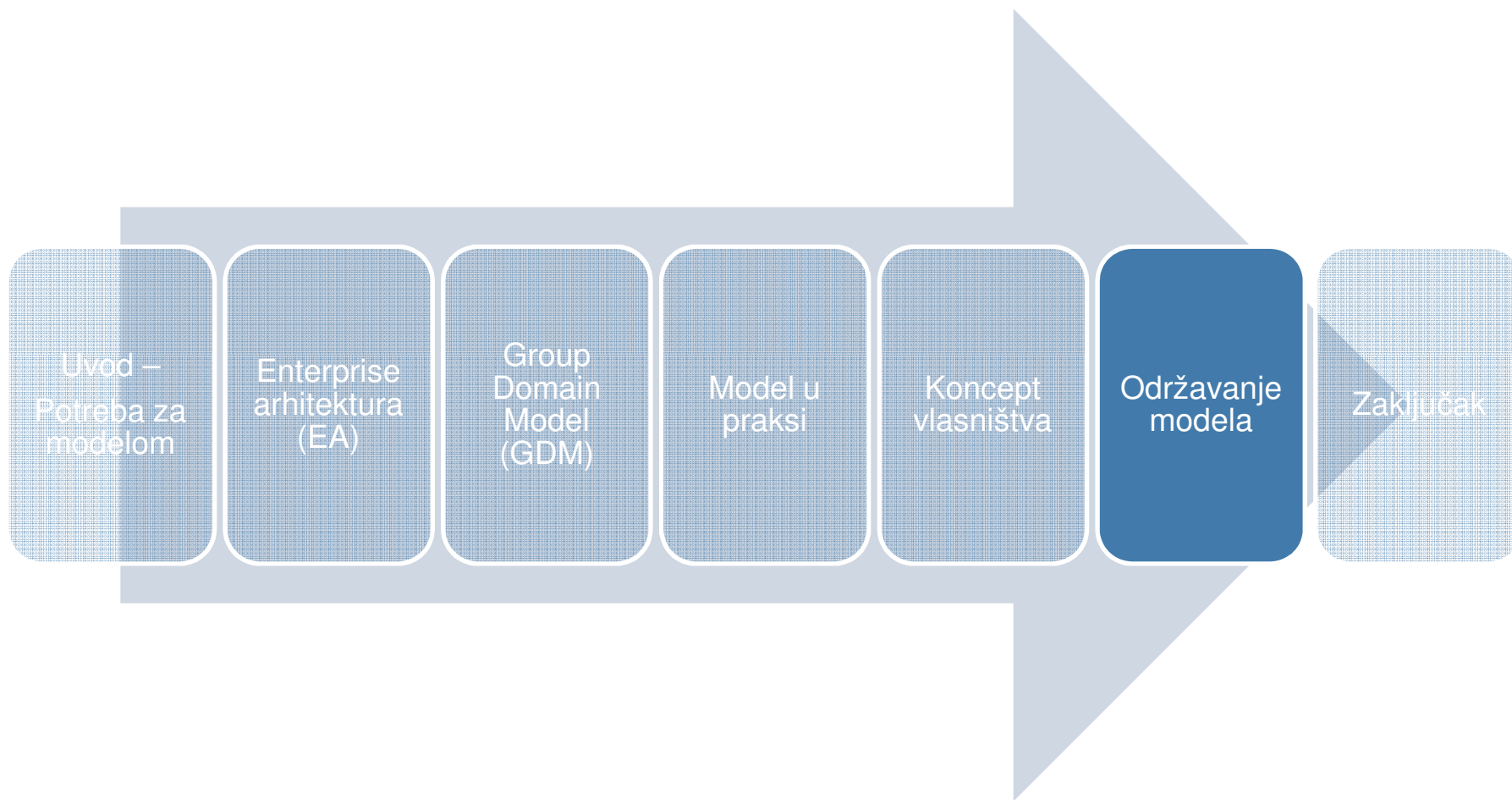
Klasificirati podatke

Redovno provjeravati liste s pravima pristupa podacima

Odobravati sigurnosne mjere koje se provode nad podacima

Odobravati pristupna prava kao i korisnički pristup podacima

Odobravati zahtjeve za promjenama na sustavima koji obrađuju podatke u njegovom vlasništvu

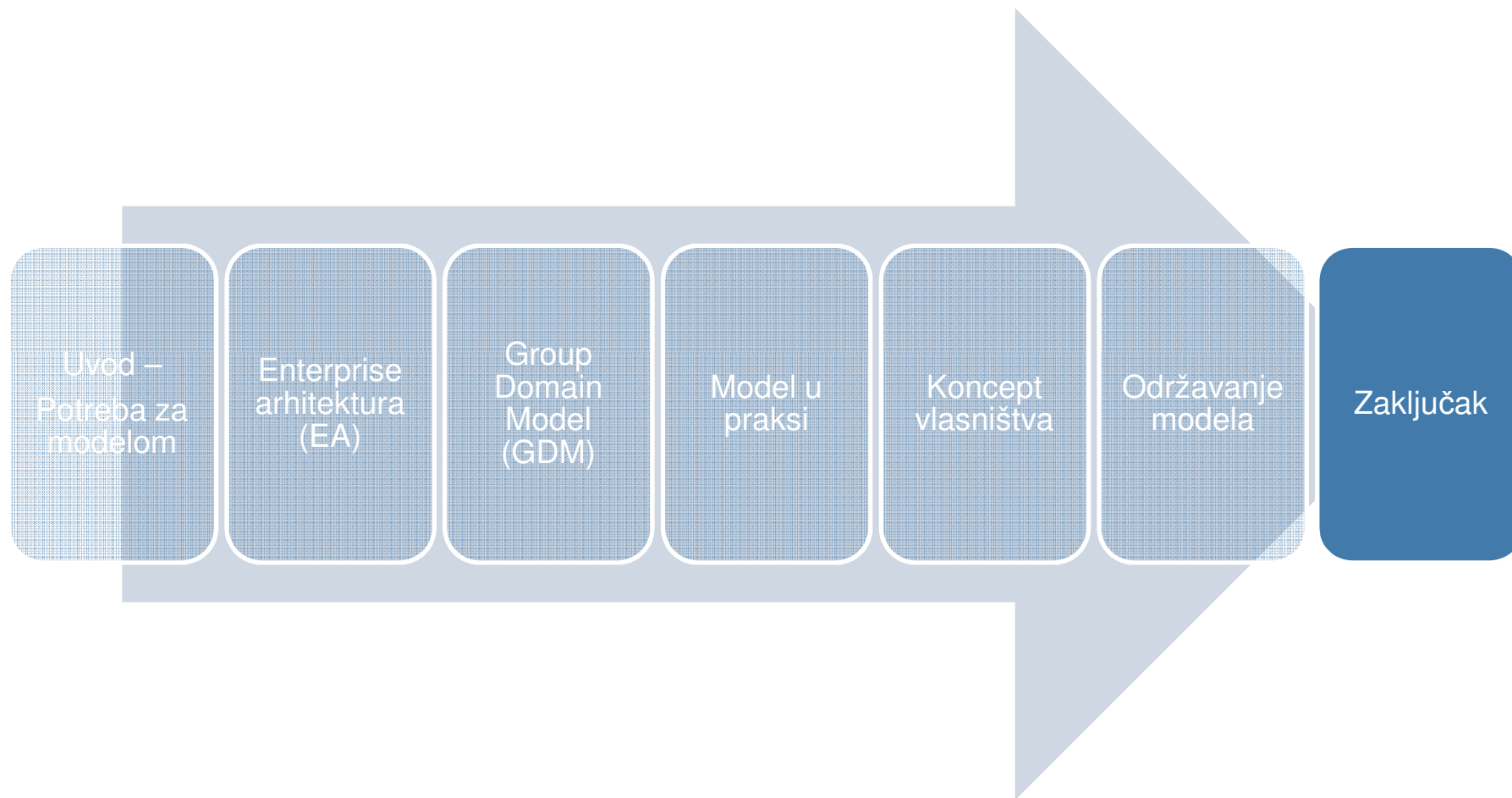
Održavanje modela

Ažuriranje vlasnika i zamjenika sukladno organizacijskim promjenama

Ažuriranje FC-a i IT/NT sustava sukladno novim verzijama GDM-a

Implementacija ostalih domena u praksi

Određivanje poslovnog vlasnika za sustave gdje ima više vlasnika podataka

Trenutno stanje nije bilo održivo zbog nejasnih granica odgovornosti

GDM nudi povezivanje poslovnih i IT zahtjeva i “zajednički jezik”

Model uvodi nižu razinu dijeljena odgovornosti jasno podijeljenih po funkcionalnim komponentama (u odnosu na IT/NT sustave)

Uvodi novi način razmišljanja: sustav -> funkcionalna komponenta (po potrebi i niže razine)

Potrebno je uspostaviti mehanizme održavanja modela

Model je primjenjiv u praksi i jednostavan za implementaciju

Vrijeme je za pitanja....